

ORDONANȚA nr. 105 din 30 august 1999 (*republicată*)

privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice

Articolul 1

(1) Beneficiază de prevederile prezentei ordonanțe persoana, cetățean român**), care în perioada regimurilor instaurate cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 a avut de suferit persecuții din motive etnice, după cum urmează:

- a) a fost deportată în ghetouri și lagăre de concentrare din străinătate;
- b) a fost privată de libertate în locuri de detenție sau în lagăre de concentrare;
- c) a fost refugiată, expulzată sau strămutată în altă localitate;
- d) a făcut parte din detașamentele de muncă forțată;
- e) a fost supraviețuitoare a trenului morții;
- f) este soțul sau soția persoanei asasinată ori executată din motive etnice sau în urma masacrelor îndreptate împotriva populației minoritare, dacă ulterior nu s-a recăsătorit;
- g) a fost evacuată din locuința pe care o deținea.

**) A se vedea și Legea nr. 173/2016 privind acordarea unor drepturi persoanelor care nu mai au cetățenie română, dar care au fost persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 808 din 13 octombrie 2016.

(2) De aceleași drepturi beneficiază, la cerere, și persoanele care aveau domiciliul pe teritoriul statului român sau pe teritoriile românești vremelnice ocupate de către alte state, indiferent dacă localitatea în care au fost refugiate, expulzate sau strămutate se afla sub administrație românească ori sub administrația acelor state, ale căror cereri anterioare au fost soluționate prin hotărâri de respingere ale comisiei prevăzute la art. 8 alin. (1) și alin. (2).

Articolul 2

(1) Persoanele care s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a) și b) au dreptul la o indemnizație lunară de 700 lei pentru fiecare an de deportare ori de detenție.

(2) Persoanele care s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. c), d) și g) au dreptul la o indemnizație lunară de 350 lei pentru fiecare an de strămutare, de muncă forțată sau de evacuare din propria locuință.

(3) Persoanele care s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. e) au dreptul la o indemnizație lunară de 700 lei.***)

***) Potrivit art. III din Legea nr. 211/2019, drepturile prevăzute la art. 2 și 3 se acordă începând cu data de 1 ianuarie 2020.

Articolul 3

Soțul supraviețuitor al celui decedat, din categoria persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g), precum și persoana care s-a aflat în situația prevăzută la art. 1 alin. (1) lit. f) beneficiază începând cu data de întâi a lunii următoare celei în care a fost depusă cererea, în condițiile prezentei ordonanțe, de o indemnizație lunară de 350 lei, dacă ulterior nu s-au recăsătorit.

Articolul 3¹

(1) Copilul celui decedat, dispărut sau exterminat în trenul morții, în timpul masacrelor îndreptate împotriva populației minoritare, în timpul deportării în ghetouri și lagăre de concentrare din străinătate, în timpul privării de libertate în locuri de detenție sau în lagăre de concentrare, în timpul refugierii, expulzării sau strămutării în altă localitate, în timpul evacuării din locuința pe care o deținea, în timp ce a făcut parte din detașamentele de muncă forțată, are dreptul la o indemnizație lunară în cuantum de 175 lei.

(2) Copilul minor la data la care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g), precum și copilul născut în perioada în care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g) au dreptul la o indemnizație lunară în același cuantum cu indemnizația de care ar fi beneficiat părintele lor decedat, stabilită conform prevederilor art. 2 la data depunerii cererii de către copil.

(3) Copilul născut după încetarea situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g) are dreptul la o indemnizație lunară în cuantum de 50% din indemnizația de care ar fi beneficiat părintele său decedat, stabilită conform prevederilor art. 2 la data depunerii cererii de către copil.

(4) Copilul care s-a aflat atât în una dintre situațiile prevăzute la alin. (1)-(3), cât și în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g) beneficiază de indemnizația al cărei cuantum este mai mare.

(5) La stabilirea indemnizației prevăzute la alin. (2) sau (3), în situația în care ambii părinți ai copilului s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g), copilul are dreptul la indemnizația al cărei cuantum este mai mare.

(6) De prevederile alin. (2)-(5) beneficiază în mod corespunzător și copilul celui decedat după încetarea situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a)-e) și g), în situația în care părintele său, deși ar fi avut dreptul, nu a beneficiat de prevederile prezentei ordonanțe.

(la 10-06-2021, Actul a fost completat de Punctul 1, Articolul I din LEGEA nr. 154 din 4 iunie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 573 din 07 iunie 2021)

Notă

Art. II din LEGEA nr. 154 din 4 iunie 2021, publicată în monitorul Oficial nr. 573 din 7 iunie 2021, astfel cum a fost modificat prin articolul XL din ORDONANTA DE URGENTA nr. 130 din 17 decembrie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1202 din 18 decembrie 2021 prevede:

Articolul II

(1) Prin derogare de la prevederile art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, republicată, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, drepturile stabilite potrivit art. 3¹ din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, republicată, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se acordă și se plătesc începând cu data de 1 ianuarie 2023.

(2) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, casele județene de pensii, precum și Casa de Pensii a Municipiului București analizează cererile depuse potrivit legii și emit hotărârile de stabilire a drepturilor cuvenite în temeiul art. 3¹ din Ordonanța Guvernului nr. 105/1999, republicată, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege.

Articolul 4

Nivelul indemnizațiilor acordate potrivit art. 2 și 3 va fi indexat prin hotărâre a Guvernului, în funcție de evoluția prețurilor și a tarifelor.

Articolul 5

Persoanele prevăzute la art. 1, 3 și 3¹ vor beneficia de prevederile prezentei ordonanțe cu începere de la data de întâi a lunii următoare celei în care a fost depusă cererea și de următoarele drepturi:

(la 10-06-2021, Partea introductivă a Articolului 5 a fost modificată de Punctul 2, Articolul I din LEGEA nr. 154 din 4 iunie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 573 din 07 iunie 2021)

a) asistență medicală și medicamente, în mod gratuit și prioritar, atât în tratament ambulatoriu, cât și pe timpul spitalizărilor;

b) transport urban gratuit cu mijloace de transport în comun aparținând unităților cu capital de stat (autobuz, troleibuz, tramvai, metrou);

c) 6 călătorii dus-întors gratuite, anual, pe calea ferată română, clasa I, cu mijloace de transport auto sau, după caz, cu mijloace fluviale, la alegere; în cadrul numărului de călătorii stabilit pentru titular acesta poate oferi gratuitatea călătoriei și pentru o persoană care să îl însoțească și să îl ajute pe timpul călătoriei;

d) un bilet pe an, gratuit, pentru tratament într-o stațiune balneoclimaterică;

e) scutire de plata taxelor de abonament pentru radio și televizor;

f) prioritate la instalarea unui post telefonic, precum și scutire de plata taxei de abonament;

g) acordarea, la cerere, cu titlu gratuit, a unui loc de veci.

Articolul 6

Perioada în care persoana persecutată din motive etnice nu s-a putut încadra în muncă, ca urmare a unei invalidități de gradul I sau II survenite ca urmare a persecuției, constituie vechime în muncă și se ia în considerare la stabilirea pensiei și a celorlalte drepturi ce se acordă în funcție de vechimea în muncă.

Articolul 7

Dovedirea situațiilor prevăzute la art. 1 se face de către persoanele interesate, cu acte oficiale, eliberate în termen de 30 de zile, la cerere, de către organele competente, sau prin orice mijloc de probă prevăzut de lege. În cazul persoanelor cu domiciliul în străinătate dovedirea situațiilor prevăzute la art. 1 se poate face și cu documente oficiale emise de către organele competente din statul de reședință.

Articolul 8

(1) Stabilirea și plata drepturilor prevăzute în prezenta ordonanță se fac de casa județeană de pensii sau, după caz, de Casa de Pensii a Municipiului București. Pentru stabilirea situațiilor prevăzute la art. 1 se înființează, în cadrul fiecărei case județene de pensii, o comisie alcătuită din președinte și 3 membri. Președintele trebuie să fie jurist. În luarea hotărârilor referitoare la stabilirea drepturilor prevăzute de lege, comisia solicită avizul organizațiilor minorităților naționale legal constituite. Comisia lucrează în prezența a două treimi din numărul total al persoanelor care o alcătuiesc și adoptă hotărâri cu acordul majorității membrilor prezenți.

(2) La nivelul Casei de Pensii a Municipiului București, comisia prevăzută la alin. (1) este formată din președinte și 10 membri.

(3) Avizul organizațiilor minorităților naționale se va elibera în 30 de zile de la solicitare.

(4) Cererile pentru stabilirea drepturilor prevăzute în prezenta ordonanță se depun la casa județeană de pensii sau, după caz, la Casa de Pensii a Municipiului București. În cazul persoanelor cu domiciliul în străinătate, cererile pot fi transmise și prin alte mijloace de comunicare, inclusiv în format electronic, cu confirmare de primire.

(5) Comisia este obligată să se pronunțe asupra cererii în termen de cel mult 30 de zile de la sesizare, printr-o hotărâre motivată.

(6) Împotriva hotărârii, persoana interesată poate face contestație la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea tribunalului este definitivă. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru.

Articolul 9

Prevederile prezentei ordonanțe nu se aplică persoanelor condamnate pentru infracțiuni contra păcii și omenirii, celor care înainte de 23 august 1944 au desfășurat o activitate fascistă în cadrul unei organizații sau mișcări de acest fel, celor care în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 au făcut parte din aparatul de represiune, securitate, miliție și din instanțele militare care au instrumentat și au judecat procese politice ale opozițiilor regimului comunist, precum și copiilor acestora.

(la 10-06-2021, Articolul 9 a fost modificat de Punctul 3, Articolul I din LEGEA nr. 154 din 4 iunie 2021, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 573 din 07 iunie 2021)

Articolul 10

Membrilor comisiei constituite în baza art. 8 li se acordă o indemnizație lunară de 150 lei. Plata indemnizațiilor pentru membrii comisiei se face de casa județeană de pensii sau, după caz, de Casa de Pensii a Municipiului București din bugetul de stat.

Articolul 11

(1) Casa județeană de pensii sau, după caz, Casa de Pensii a Municipiului București, atunci când este sesizată sau din proprie inițiativă, va verifica legalitatea drepturilor acordate beneficiarilor prezentei ordonanțe, până la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale se va emite decizie de revizuire.

(3) Împotriva deciziei de revizuire emise în condițiile alin. (1) și (2) persoana interesată poate introduce contestație în condițiile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru.

Articolul 12

Ministerul Finanțelor Publice va introduce în structura bugetului de stat sumele necesare care decurg din aplicarea prezentei ordonanțe.

Articolul 13

Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu consultarea Ministerului Informațiilor Publice****) Ministerului Afacerilor Interne și a Ministerului Apărării Naționale, va elabora normele metodologice de aplicare*****) a prezentei ordonanțe, pe care le va supune spre aprobare Guvernului.

****) În perioada 2002-2019 Ministerul Informațiilor Publice a fost reorganizat de mai multe ori. A se vedea Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 898 din 6 noiembrie 2019.

*****) A se vedea Hotărârea Guvernului nr. 127/2002 privind aprobarea Normelor pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 22 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare.

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile art. II-VI din Legea nr. 237/2018 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 864 din 11 octombrie 2018, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 13/2019 pentru aprobarea Ordonanței de

urgență a Guvernului nr. 89/2018 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 10 ianuarie 2019, care nu sunt încorporate în forma republicată a Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 și care se aplică, în continuare, ca dispoziții proprii ale actului modificator.

Articolul II

(1) Se aprobă exonerarea de la plată a sumelor reprezentând indemnizații acordate în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, sume considerate a fi încasate necuvenit și pe care beneficiarii trebuie să le restituie drept consecință a constatării, prin decizie, de către Casa de Pensii a Municipiului București sau casele județene de pensii ori alte instituții cu atribuții de control, a unor prejudicii.

(1¹) Potrivit prevederilor alin. (1) sunt exonerate, de asemenea, de la plată debitele constatate după data de 14 octombrie 2018 în sarcina beneficiarilor de indemnizație aflați în evidența sistemului public de pensii la această dată, corespunzătoare perioadei anterioare datei intrării în vigoare a prezentei legi.

.....

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi încetează plata de către beneficiari a sumelor reprezentând indemnizații acordate potrivit alin. (1), pentru care Casa de Pensii a Municipiului București sau casele județene de pensii ori alte instituții cu atribuții de control au constatat că au fost acordate cu crearea de prejudicii, precum și orice formă de recuperare a acestora.

Articolul III

(1) Sumele reprezentând indemnizații acordate în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, recuperate de la beneficiari începând cu data de 1 ianuarie 2015 și până la data de 1 martie 2019 se restituie într-o singură tranșă, începând cu data de 1 martie 2019 și până la data de 31 decembrie 2019.

(2) Restituirea se realizează pe baza cererilor depuse de către beneficiari la casele județene de pensii sau, după caz, Casa de Pensii a Municipiului București, în a cărei evidență se află beneficiarul dreptului.

(3) După înregistrarea cererii, casa de pensii procedează la verificarea îndeplinirii condițiilor pentru restituirea sumelor recuperate și calculează suma totală de restituit.

(4) Nedepunerea cererii prevăzute la alin. (2) atrage nerestituirea sumelor.

(5) Suma de restituit se achită odată cu drepturile de care beneficiază solicitantul, prin aceleași mijloace de plată, în termen de maximum 90 de zile de la data depunerii cererii.

Articolul IV

Debitele care au avut drept cauză culpa debitorului, cum ar fi folosirea de către acesta a unor documente eliberate cu nerespectarea legii, declararea de către acesta a unor date neconforme realității, care au avut drept urmare stabilirea eronată a indemnizației, nu fac obiectul scutirii de la plată și al restituirii, potrivit prevederilor prezentei legi.

Articolul V

Sumele care fac obiectul restituirii sunt cele provenite din debite constituite anterior sau ulterior datei de 1 ianuarie 2015 și recuperate, total sau parțial, după caz, începând cu data de 1 ianuarie 2015 și până la data de 1 martie 2019. Aceste sume se evidențiază prin contul de creditori.

Articolul VI

Sumele ce urmează a fi restituite beneficiarilor în condițiile art. III alin. (1) nu se actualizează cu indicele de inflație și nu sunt purtătoare de dobânzi, penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz.